

JELLENLÉTAz ELTE BTK irodalmi és művészeti kiadványa, 10. sz.

A tanév elejére jelent meg a Jelenlét 10. száma, Petőcz András szerkesztésében. A szép külalakú kiadvány a szép-irodalmon kívül egy tanulmányt, egy esszét és egy riportot tartalmaz.

A versek közül Petőcz András

A töneg önfelédtt pillanata c. verssorozata a legérdekesebb, A duplán csavart irónia szövegei ezek, azé az iróniáé, a mely már nem a jelenségek-ből vagy a költői magatartásból bontakozik ki, hanem eleve benne rejlik a szelvéletben, a nyelvben. Számomra

kétséges ennek az iróniának az értéke. Például, hogy Petőcz versszakai egymondatos sorokból állnak, abban egyfelől poétizálási szándék fedezhető fel, másfelől parodisztikus hatása. Ugyanez érvényes a verseken, versszakokon belüli nézőpont- és zsargonváltogatásokra is.

Kukorelly Endre verseiben ez az önironikus nyelv sokkal differenciál-

tabb, s emellett úgy imitálnak nagy verseket, hogy közben semmi erőfeszítés nem érződik rajtuk. Ez biztató. Bácher Iván két verse közül a Balaton ötletesebb, mint az Etüd a linkséghez, ez utóbbiban ráadásul néhány sor fűlsértőre sikerült. A legjobban Nagy Attila Kristóf versei tetszettek /Asszonyi állatok kertje gyűjtőcínnel/. Talán hosszabb láncra kellene eresztenie képeit, mert így túl kényelmetlen nekik.

Kiss Emőke verseiről a legtöbbet egyik saját kifejezésével mondhatnák: "édesítő érintések". Balla D. Károly Szaggyatott vers a szerelentről c. költeményében igazából csak a szaggyatás értékelhető, Turczi István verseit viszont valószínűleg nagyra értékelné P. Howard, én csak a "magamról eszembe jut maga a túlélés"-sört tudtam élvezni. Kellems meglepetés Márton László fordítása: Kéj-társalkodása két szivszerelmesnek /Ismeretlen XVII. századi német költő/. Gáspár Katalin versei közül még a Blues egy bluzról lehetne a legjobb, ha el nem rontaná ezt is a szűk artikulációs bázis. Petőcznél és Kukorellynél maga a nyelv volt ironikus, nála egyes nyelvi elemek jelzik az iróniát / pl. felkiáltószó, -jel, szavak egybeírása /.

A két prózai írás közül Kiss Zoltánó a jobb / Story Board: A nedék/: izgalmasan írja együvé a misztikus bizonyosságot a valóságos /földrajzi, időbeli/ bizonytalansággal. Sziládi Zoltán novellája mögött csak egy parabola lehetőségét sejtem. A füzet nagy nyerenyve Rainer M. János tanulmány / Kulturális és ideológiai viták: az Irodalmi Ujság 1953-1956 / és Pálfi Agnes beszélgetése Háy Agnessel, aki a budapesti folklór dalait és verseit gyűjti. A beszélgetés után szemelvényeket is olvashatunk az "aszfalt népköltészet"-ből. A kiadványt záró esszében Szabó János próbálja megvédeni a mai művészetet a "peszszinizmus" és az "érthetetlenség" vádjával szemben. Elnagyolt és helyenként lapos érvelése nem nagyon győzne meg, ha éppen én lennék a vádló.

Összegzésül: a szép külalakú kiadványnak a tartalma is nagyon érdekes, viszonylag elfogadható színvonalu, a bátorság irányába mutató.